

Over het samenvoegen van de gemengde en theoretische leerweg met een praktijkgerichte component

Medio 2018 heeft het ministerie van OCW aan de VO-raad gevraagd om, in samenwerking met het Platform-TL en de SPV, aan het eind van dit jaar te komen met een gedragen advies over de samenvoeging van de gemengde en theoretische leerweg met daarin een praktijkgerichte component.

Het ministerie schijft in zijn brief: "Het ministerie van OCW, AOC Raad, MBO Raad, Stichting Platforms VMBO en VO-raad zetten zich de komende jaren samen in voor sterk beroepsonderwijs. [...] *In 2021 volgen alle leerlingen in een nieuwe leerweg op het niveau van gtl enig praktijkgericht onderwijs, ongeacht hun doorstroomwensen. Zij doen dat binnen een nieuwe leerweg die de gemengde en de theoretische leerweg vervangt.* De VO-raad heeft [...] aangegeven dat er veel draagvlak is voor meer praktijk in de tl. Alle scholen moeten deze nieuwe leerweg kunnen realiseren ongeacht de verschijningsvormen (categorale mavo, breed vmbo, onderdeel van een brede scholengemeenschap voor mavo, havo en vwo). Daarmee willen we bewerkstelligen dat alle vmbo-leerlingen praktische kennis en vaardigheden aanleren, en ze tegelijkertijd de kans te geven om zich te oriënteren op verschillende beroepsmatige vaardigheden. Het bedrijfsleven, vervolgopleidingen en de leerlingen zelf hebben baat bij een verrijking van het theoretische leren met een praktijkgerichte component".

Eerder is al aangegeven dat het samenvoegen van de gemengde en theoretische leerweg voor een vereenvoudiging zorgt van de structuur voor het vmbo.

In het kader van de ontwikkeling van een praktijkgerichte component is vorig schooljaar bij scholen met tl en/of gl geïnventariseerd welke uitvoeringsvarianten van een praktijkgerichte component al in de praktijk voorkomen en wat kernmerken daarvan zijn. De rapportage vindt u op de website www.sterkberoepsonderwijs.nl en de websites van Platform-TL en SPV.

In de afgelopen maanden zijn vervolgens met vertegenwoordigers uit het scholenveld, ouders, leerlingen e.a. gesprekken gevoerd over beelden en wensen die bestaan over deze samenvoeging van leerwegen en de invulling van een praktijkgerichte component.

Hieruit komt het beeld naar voren dat over het samenvoegen van de gl en tl weinig verschil van mening bestaat. Men is het daarmee eens. Eén leerweg, die de gl en tl vervangt, maakt het geheel van leerwegen in het vmbo overzichtelijker. Daarbij wordt ook wel aangevoerd dat relatief weinig leerlingen een opleiding in de gemengde leerweg volgen en dat er geen niveauverschil bestaat tussen de gemengde en theoretische leerweg. Weinig argumenten dus om deze twee leerwegen naast elkaar te laten bestaan.

Ook het opnemen van een praktijkgerichte component voor alle leerlingen in het vmbo kan op enthousiasme rekenen.

Wat precies de inhoud moet zijn van de praktijkgerichte component, hoe deze praktijkgerichte component in het onderwijs eruit gaat zien en wat daarvoor nodig is, is nog niet duidelijk. Waar overeenstemming over lijkt te bestaan is dat de praktijkgerichte component in ieder geval als belangrijk doel heeft het aanleren of ontwikkelen van (algemene) vaardigheden. Er wordt daarbij wel het volgende onderscheid gemaakt:

- algemene vaardigheden, ook wel brede vaardigheden of 21^e -eeuwse vaardigheden genoemd;
- werknemersvaardigheden;
- beroepsvaardigheden.

Wat heel duidelijk naar voren is gekomen is dat leerlingen, bij het invullen geven aan de praktijkgerichte component, keuzes moeten kunnen maken en dat leerlingen vooral moeten 'doen', werken aan/met levensechte opdrachten.

Ook scholen moeten keuzes (kunnen) maken. Door een set van verplichte vaardigheden voor te schrijven krijgen scholen veel vrijheid in de vormgeving van het onderwijs.

Uitdrukkelijke voorwaarde is wel dat de praktijkgerichte component een belangrijke en herkenbare plaats in het curriculum moet innemen. Ook voor leerlingen.

Herkenbaar wat inhoud betreft (eindtermen), maar ook in de onderwijsuitvoering en dus op het rooster. *Belangrijk* door eigen, praktische toetsen die echt 'meetellen' (slaag-/zak regeling).

Tijdens de vier najaarsconferenties gaan we met elkaar in gesprek over een aanscherping van bovenstaande uitgangspunten. Wat moeten volgens u de leerdoelen zijn van de praktijkgerichte component en hoe ziet u dat dan bij voorkeur terug in het programma van de leerlingen? En wat is dan nodig om deze doelen te bereiken? De input verkregen uit de conferenties moet leiden tot het advies aan OCW.